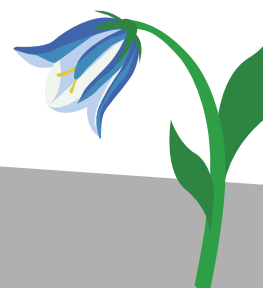

Ældretalsmanden

ÅRSRAPPORT 2022

KOLOFON

Udgiver og tilrettelægger: Ældretalsmandens sekretariat

Layout: iCICERO ILUSILERSUISARFIK GRAFISK PRODUKTION,
Noorlernut 10 – 001, Postboks 2001, 3900 Nuuk, +299 55 32 55, nuno@icicero.gl

Skriftegn: Frutiger 10,5/14

Udgivelsesår: 2023

Oplag: Udgives kun gennem hjemmesiden.

Copyright: Ældretalsmandens sekretariat, +299 34 50 00, utoqqaat@nanoq.gl,
Kissarneqqortuunnguaq 16 – 003, 3900 Nuuk, GLN nr. 43721933

Udførte opgaver på Ældretalsmandens sekretariat i perioden januar til december måned 2022

Ældretalsmandensinstitutionen fik den 5. januar 2022 eget sekretariat på Kissarneqqortuunnguaq 16-003, som er på stueetagen i den gule blok.

JANUAR

Kobling til internet

Kontoret på Kissarneqqortuunnguaq 16-003 fik internetforbindelse den 5. januar 2022, hvorefter jeg blev i stand til at arbejde på kontoret.

På grund af udfordringer på IT-området, hvor supportere og Tusass skulle afklare problemer, der vedrører internet-, printerforbindelser m.m., var det vanskeligt at opstarte administrative opgaver.

Covid-19 på alderdomshjemmene

Jeg kontaktede fagcheferne i kommunerne pr. mail, for at få afklaret forholdene omkring Covid-19-restriktionerne på alderdomshjemmene, og hvordan restriktionerne har påvirket de ældre.

Til trods for, at mine forespørgsler ikke blev besva-

ret af alle, kunne jeg på baggrund af indkomne besvarelser konstatere, at de ældre på alderdomshjemmene følte sig ensomme på grund af restriktionerne, hvorfor jeg gennem en pressemeddelelse opfordrede kommunerne til at være årvågne for at give ældre mulighed for kontakt med pårørende blandt andet gennem sociale medier. Pressemeddelelsen, som blev udsendt den 3. februar 2022, kan læses her:

<https://utoqqaat.gl/da/2022/02/03/isolation-af-beboere-paa-alderdomshjem-har-resulteret-i-ensomme-aeldre/>

Samme dag udsendte vi ligeledes en pressemeddelelse om ansættelsen af jurist Najattaaq Mathiasen som administrativ medarbejder på Ældretalsmandens sekretariat samt om indvielsen af vores sekretariat.

Opgave om dementes forhold

Jeg deltog som observatør under ældreorganisationen Utoqqaat Nipaat's generalforsamling, hvor jeg blandt andet fik til opgave at undersøge forholdene for demente. Jeg påbegyndte arbejdet i januar måned.

Under arbejdet valgte jeg at udføre telefoninterviews blandt lederne på alderdomshjemmene samt blandt koordinatorene for hjemmehjælperne. Jeg udførte ligeledes telefoninterviews blandt ansatte på kommunekontorerne i bygderne.

Jeg brugte meget tid på telefoninterviewene i januar og februar måned, som jeg endnu ikke har færdiggjort. Blandt andet har jeg endnu ikke talt med ansatte i Avannaata Kommunua og en del af de ansatte på kommunekontorerne i bygderne.

Jeg udførte telefoninterviewene ud fra spørgsmål med udgangspunkt i syv delmål i Demensredegørelsen 2012, som er udarbejdet af Departementet for Sundhed.

Jeg vil fortsætte og færdiggøre dette omfattende arbejde, og det er mit formål at udbrede arbejdet til de ansvarlige i det offentlige. Embedsfolkene bag Naalakkersuisut's ældrestrategi ønsker at gøre brug af omtalte undersøgelse. Forskerne bag "Arktisk Aldring" har ligeledes rettet henvendelse med særlig interesse for undersøgelsens konklusion.

Som led i, at Ældretalsmandens sekretariat skal yde rådgivning og yde hjælp på forskellige områder over for ældreforeningerne og ældreorganisationen, blev der ydet hjælp til udsendelsen af en pressemeddelelse på baggrund af ældreorganisationen Utoqqaat Nipaat's seminar i december måned 2021 som følger:

<https://utoqqaat.gl/da/2020/01/14/kattuffik-utoqqaat-nipaat/>

Under ældreorganisationens generalforsamling fik Ældretalsmanden til opgave at undersøge forholdene for demente i Grønland.

FEBRUAR

Jurist ansat

Journalist og uddannet jurist, Najattaaq Mathiasen (NM), blev den 1. februar ansat på Ældretalsmandens sekretariat. Ved ansættelsen af NM fik henvendelsessagerne fra ældre og pårørende en mere tilbundsående gennemgang. Ligeledes blev formalia omkring vores kommende administrative arbejde næsten lagt på plads, hvor vores kommende journalplan også blev planlagt.

NM påtog sig arbejdet omkring enkelte klients henvendelser. Før NM's ansættelse blev enkelt borgeres henvendelser besvaret med juridisk hjælp fra Departementet for Sociale Anliggender. Det er derfor tilfredsstillende, at vi ved ansættelsen af en jurist kan besvare henvendelser, uden at skulle rette henvendelse til andre.

Pressemeddelelsen om den officielle indvielse af Ældretalsmandens sekretariat og ansættelsen samme sted kan læses her:

<https://utoqqaat.gl/da/2022/02/02/aeldretalsmand-har-etableret-sig-i-nye-kontorlokaler-og-ansat-en-administrativ-medarbejder/>

De fleste henvendelser kommer fra ældre og deres pårørende. De fleste henvendelser sker telefonisk, men da registrering af henvendelserne er lovpligtigt, beder vi de fleste klienter om at henvende sig skriftligt og sende os andre dokumenter som beviser, så som lønsedler, breve fra det offentlige m.m.

MARTS

Ældrestrategi og andre planlægningsmøder

Den videre undersøgelse om demente fortsættes. Og der blev afholdt møder med departementets embedsfolk bag ældrestrategien. På mødet blev status for demensundersøgelsen blandt andet taget op. Vi deltog ligeledes i Nuuk ældreforenings generalforsamling.

Vi afholdt også planlægningsmøde med NunaMedia Design om etableringen af vores kommende hjemmeside.

En supporter afholdt også et kursus for os af flere dages varighed med henblik på etableringen af en journalplan.

APRIL

Vi deltog i Selvstyrets introkursus for nye medarbejdere fra den 5. til den 8., og vi var ligeledes på et F2-kursus en hel dag den 11. april.

Kort før påske holdt vi også et møde med Tenna Jensen, der er en af forskerne bag projektet Ark-tisk Aldring.

Vi deltog i mange møder i 2022. Vi holdt i februar måned et møde med SIK-formanden Jess G. Berthelsen, og vi holdt møde med Kommuneqarfik Sermersooq's demenskoordinatorer. I februar måned var vi på et virtuelt flerdages kursus, som Dansk Institut for Menneskerettigheder havde arrangeret, og jeg deltog også på et heldagsmøde hos Rådet for Menneskerettigheder.

Ved siden af møderne yder vi rådgivning over for klienter, ligesom vi har samtaler og yder rådgivning over for ældre og pårørende, der møder op på vores sekretariat.

I dagene, hvor vi kan afse tid til andet end ovenstående, fortsætter jeg mine undersøgelser om de dementes forhold ved at ringe rundt til alderdomshjemmene og til kommunekontorerne i bygderne. Undersøgelsen påtænkes at blive udgivet i 2023.

MAJ

Efter at have deltaget i handicapseminaret i maj måned, som Tilioq havde arrangeret, deltog jeg i et todages kursus, som Rådet for Menneskerettigheder havde arrangeret, og senere deltog jeg i et todages møde, som Rådet for Menneskerettigheder holdt.

Sekretariatet officielt indviet

Uge 19 i maj måned blev afsat til forberedelserne for den officielle indvielse af Ældretalsmandens sekretariat, hvorefter sekretariatet blev indviet den 12. maj.

I forbindelse med indvielsen af sekretariatet blev der serveret morgenbrød for borgere i Nuuk og inviterede gæster fra ældreforeningerne. Om eftermiddagen afholdt vi reception for Naalakkersuisut, embedsfolk og andre samarbejdspartnere. Overskydende mad blev fordelt til alderdomshjemmene, så de ældre også kunne få lidt godt til ganen i forbindelse med dagen.

Orienteringsrejse til Upernavik og Ilulissat

Fra den 17. til den 25. maj var vi på orienteringsrejse til Upernavik og Ilulissat for at få indblik i de ældres forhold. Det havde også været planen at besøge Upernavik's største bygd, Kullorsuaq, men desværre var det tåget netop den dag, vi skulle have været af sted, hvorfor vi ikke kunne gennemføre rejsen.

Forberedelserne til orienteringsrejsen tog noget tid; vi havde en del aftaler og skulle holde oplæg for en del borgere.

Rejserapporten fra Upernavik-turen kan læses her:

<https://utoqqaat.gl/wp-content/uploads/2022/10/Rejserapport-UPV2022-DK-HIGH.pdf>

Orienteringsrejsen til Upernavik og Ilulissat skete fra den 17. til den 25. maj.

JUNI

Hjemmesiden lanceret

Hjemmesiden for Ældretalsmandens sekretariat blev lanceret den 3. juni. Opbygningen af hjemmesiden havde været tidskrævende, og derfor glædede vi os over lanceringen. Vores informationer på hjemmesiden er på grønlandsk og dansk.

Den 3. juni udsendte vi en pressemeddelelse om lanceringen af hjemmesiden:

<https://utoqqaat.gl/da/2022/06/03/pressemeddelelse/>

Ved siden af stadigt flere rådgivningshenvendelser udarbejdede vi rejserapporten om orienteringsrejser til Upernavik på grønlandsk og dansk.

JULI

Sommerferie og sygefravær

Sommerferierne blev afholdt i juli måned, og desværre på grund af sygefravær havde vi ekstra travlt for at nå daglige arbejdsopgaver.

På grund af sygefraværet måtte åbningstiden for sekretariatet skæres ned til fire timer; fra klokken ti om formiddagen til klokken to om eftermiddagen.

For at kunne betjene klienterne under sygefraværet og afholdelsen af sommerferien havde vi i juli måned ansat en studentermedhjælper fra Ilimmarfik. På samme tidspunkt gjorde vi brug af en jurist fra Departementet for Sociale Anliggender. Ældretalsmanden kunne ligeledes tage imod klienter og yde rådgivning under hele sin sommerferie.

Hjemmesiden utoqqaat.gl blev lanceret den 3. juni 2022.

AUGUST

Besøg i Qasigiannguut aflyst

Sygefraværet fortsatte til august. Det havde ellers været planen, at den sygemeldte skulle deltage på ombudsmandens inspektionsbesøg på alderdomshjemmet i Qasigiannguut. I tilknytning til rejsen skulle den sygemeldte have fortsat til Uumman-naq og bygden Saattut. Desværre måtte samtlige planer indstilles på grund af sygefraværet.

Almindelige arbejdsopgaver på sekretariatet, for eksempel henvendelser fra borgerne, blev behandlet på det tidspunkt. Under sygefraværet gjorde vi brug af en jurist fra Departementet for Sociale Anliggender og ydede rådgivning over for borgerne.

Ældretalsmanden forberedte orienteringsrejsen til Kommune Kujalleq i august måned. Forberedelserne har været omfattende, og for at holde omkostningerne så lavt som muligt, blev målet for orienteringsrejsen to byer og en bygd – Nanortalik, Narsaq og Alluitsup Paa. Målet for orienteringsrejsen var at kigge nærmere på forholdene for de ældre, pårørende og plejepersonalet.

SEPTEMBER

I starten af september måned blev arbejdsopgaverne på sekretariatet løst i samarbejde med en studentermedhjælper, der arbejdede fire timer om dagen, og forberedelserne til Kommune Kujalleq fortsatte ved siden af.

Orienteringsrejse til Kommune Kujalleq

Omtalte orienteringsrejse til Kommune Kujalleq skete fra den 12. til den 18. september. Kristoffer Egede, der arbejder med demente på alderdomshjemmet i Nuuk, og som på baggrund af adskillige kurser har fået et godt indblik i arbejdet med demente, var med på Ældretalsmandens orienteringsrejse. Kristoffer Egede skulle deltage med henblik på at oplyse pårørende til demente og ansatte på alderdomshjemmene i byer og bygd.

Orienteringsrejsen lykkedes over al forventning: Der var stort fremmøde ved Ældretalsmandens møder og Kristoffer Egedes oplæg om demente alle steder, og borgerne var godt tilfredse med at have fået input.

Fremmødet var stort alle steder under Ældretalsmandens orienteringsrejse i Kommune Kujalleq.

Deltagelse på NunaMed 2022

Den administrative medarbejder på sekretariatet deltog på vegne af Ældretalsmanden på NunaMed fra den 30. september til den 2. oktober og holdt et oplæg om foreløbige resultater fra Ældretalsmanden demensundersøgelse.

Ældretalsmand til seminar i Nordisk Velfærdscenter

Ældretalsmanden rejste og deltog fra den 27. september til den 6. oktober i seminaret om kommunernes mulighed for at have ældreråd, som var arrangeret af Nordisk Velfærdscenter. Seminaret blev afholdt den 4. og 5. oktober i Stockholm. Henrejsen måtte ske tidligt på grund af trafikale forhold.

OKTOBER

Ældretalsmandens hotelophold i København i forbindelse med deltagelsen i Nordisk Velfærdscenters seminar var af længere varighed, og derfra udsendte Ældretalsmanden en pressemeddelelse i forbindelse med FN's ældredag som følger:

<https://utoqqaat.gl/da/2022/09/30/der-er-for-store-forskelle-i-aeldres-livsvilkaar-i-groenland/>

I takt med udsendelsen af pressemeddelelser fra Ældretalsmandens sekretariat stiger antallet af henvendelsessager. Ved siden af rådgivningerne deltog Ældretalsmanden blandt andet i et møde og på et sprogseminar, som Rådet for Menneskerettigheder havde arrangeret.

NOVEMBER

Opsigelse og ansættelser

Der var travlhed på Ældretalsmandens sekretariat i november måned.

Der var en del administrative forberedelser i forbindelse med, at ansvaret for Ældretalsmandsinstitutionens økonomistyring, der indtil videre var blevet varetaget af Departementet for Sociale Anliggender, skulle overgå til Ældretalsmandens sekretariat fra 1. januar 2023.

På samme tidspunkt opsigde den administrative medarbejder, der var blevet ansat i 2021, sin stilling op, og på grund af verserende større arbejdsopgaver, var Ældretalsmanden nødsaget til at søge medarbejdere.

To eksterne konsulenter, der skulle arbejde halv dag, blev ansat den 14. november. Ved siden af indføringen af konsulenterne blev der ydet rådgivning i forbindelse med de stadigt stigende henvendelser, og rejserapporten fra Kommune Kujalleq blev skrevet.

Ældretalsmanden udsendte den 25. november en pressemeddelelse om de ældres udfordringer i forbindelse med indførelsen af MitID som følger:

<https://utoqqaat.gl/da/2022/11/25/mitid-efterlader-aeldre-handlingslammede/>

DECEMBER

Overtagelse af økonomistyring forberedes

Forberedelserne til Ældretalsmandsinstitutionens overtagelse af økonomistyringen skete i december måned. Her blev der indgået en samarbejdsaf tale med en bogholder, ligesom man i samarbejde med embedsfolk i Departementet for Sociale Anliggender lavede forberedelsesarbejde inden for revision og budgettering. Blandt andet blev der afholdt planlægningsmøder om anvendelsen af regnskabsprincipper i samarbejde Deloitte.

Færdiggørelsen af rejserapporten fra Kommune Kujalleq blev indledt.